

İlgili Kanun / Madde
1086 S. HUMK/428

T.C
YARGITAY
10. HUKUK DAİRESİ

Esas No. 2023/5755

Karar No. 2023/6041

Tarihi: 29.05.2023

● KESİN SÜRENİN USULE AYKIRI VERİLMİŞ OLMASI

ÖZETİ: Öncelikle, davacıya verilen kesin süre usulüne uygun değildir. davacının toplam 5 adet sicilden terkin edilen şirkete karşı dava açtığı, bunlardan 3 tanesinin ihyasına karar verilerek taraf teşkilinin sağlandığı anlaşıldığından, 2 şirketin ihya edilememiş olması durumunda davanın reddine karar verileceği değil, mevcut delillere göre değerlendirme yapılarak karar verileceği yönünde kesin süre verilebilir. Bu nedenle kesin süre usulüne uygun olmayıp mahkemenin ret gerekçesi isabetsizdir.

Mahkemece davacıya, diğer 2 şirketi de ihya etmek, edilmediği takdirde mevcut delil durumuna göre karar verileceği yönünde usulüne uygun şekilde süre verilerek, kesin sürenin gereği yerine getirilmese dahi diğer işveren şirketler yönünden işin esasına girilerek toplanan delillere göre bir karar verilmelidir.

Taraflar arasında görülen hizmet tespiti davasında verilen karar hakkında yapılan temyiz incelemesi sonucunda, kapatılan Yargıtay 21. Hukuk Dairesince kararın bozulmasına karar verilmiştir.

Mahkemece, bozmaya uyularak yeniden yapılan yargılama sonucunda davanın reddine karar verilmiştir.

Karar davacı tarafından temyiz edilmekle; kesinlik, süre, temyiz şartı ve diğer usul eksiklikleri yönünden yapılan ön inceleme sonucunda, temyiz dilekçesinin kabulüne karar verildikten ve Tetkik Hâkimi Gürhan Koç tarafından hazırlanan rapor dinlendikten sonra dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünüldü:

I. DAVA

Davacı dava dilekçesinde özetle; 01.01.1991 - 12.08.2002 tarihleri arasında davalı şirketlerde çalışmasına rağmen kuruma bildirilmeyen eksik hizmetlerinin tespitini talep etmiştir.

II. CEVAP

Davalı Kurum davanın reddine karar verilmesini talep etmiştir.

III. İLK DERECE MAHKEMESİ KARARI

İlk Derece Mahkemesince;

Davanın kısmen kabulü ile;

1-) 23/11/1992-08/07/1993 ve 11/09/2000-01/02/2001 tarihleri arasındaki talebin hukuki yarar yokluğu nedeniyle reddine,

2-) 54223720498 TC Kimlik numaralı 0101199302113 sigorta sicil numaralı davacı Zübeyde Demirel (Esen)'in;

-01/01/1991-27/12/1994 ve 01/07/1995-30/04/1998 tarihleri arasında davalı Selteks Konfeksiyon San. ve Tic. Ltd. Şti.'ne ait 2.1411.01.01.0088618.001.10-36 sigorta sicil numaralı işyerinde,

-28/12/1994-30/06/1995 tarihleri arasında davalı Semteks Tekstil İnş. İml. San. Tic. Ltd. Şti.'ne ait 2.1414.01.01.1027538.001.01-93 sigorta sicil numaralı işyerinde,

-01/05/1998-30/12/1998 tarihleri arasında davalı Berteks Tekstil San. ve Tic. A.Ş.'ne ait 2.1411.01.01.1029364.001.04-76 sigorta sicil numaralı işyerinde,

-31/12/1998-05/05/1999 tarihleri arasında davalı Soylu Tekstil ve Kağıt Ürün San. Ltd. Şti.'ne ait 2.7022.01.01.1026417.001.01-39 sigorta sicil numaralı işyerinde,

-06/05/1999-12/08/2002 tarihleri arasında davalı Elit Konfeksiyon San. ve Tic. Ltd. Şti.'ne ait 2.1411.01.01.1035272.001.04-67 sigorta sicil numaralı işyerinde, kuruma bildirilen süreler dışında, 506 sayılı Kanuna tabi olarak aşgari ücret üzerinden hizmet akdi ile çalıştığı ve bu çalışmalarının kuruma bildirilmediğinin tespitine karar verilmiştir.

IV. BOZMA VE BOZMADAN SONRAKİ YARGILAMA SÜRECİ

A. Bozma Kararı

Kararın davalı Kurum tarafından temyizi üzerine kapatılan Yargıtay 21. Hukuk Dairesince; "Dosyadaki kayıt ve belgelerden, davalı işyerinde makina işçisi olarak çalışıldığı iddia edildiği, davacı adına 88618 sicil numaralı davalı işyeri tarafından 23.01.1992-08.07.1993 tarihleri arasında, davalı 1035272 sicil numaralı işyeri tarafından ise 11.09.2000-01.02.2001 tarihleri arasında hizmet bildirimlerinde bulunulmuş olduğu, davalı işyerlerine ait sicil dosyaları ile çalışanların sicil numaralarının yazılı olduğu dönem bordrolarının gönderildiği, davacı tarafından açılmış işçilik alacağı dosyasında davacının nizalı dönemde çalışmasının olduğunun kabulüne karar verildiği ve temyiz edilmeksizin kesinleştiği,

davacı tanık beyanlarının alındığı, bozma ilamı sonrası bordro tanığı olarak dinlenenlerin hizmet cetvellerinde nızalı dönemde başka işyeri çalışmalarının görüldüğü, kabule göre de davacının davalı işyerlerindeki çalışma sırasının tanık beyanlarını ile çeliştiği gibi işyerlerinin kapsamda oldukları tarihleri de kapsamadığı anlaşılmış olup, mahkemece fiili çalışmanın varlığı yöntemince araştırılmamış olması, kabulüne karar verilen çalışmaların neye göre belirlendiği de belli olmaması hatalı olmuştur.

Mahkemece yapılacak iş; davalı Kurumdan tüm davalı işyerlerinin nızalı döneme ilişkin ait çalışanların isimlerinin yazılı olduğu dönem bordrolarını istemek, tüm işyerlerine ait vergi kayıtlarını getirterek ve zabıta araştırması yaptırarak kanun kapsamına alınma tarihlerinden önce faal olup olmadıklarını araştırmak, öncelikle dava konusu dönemi kapsar biçimde tüm işyerlerine ait bordro tanıklarını dinlemek, gerek görüldüğünde ve özellikle kanun kapsamına alınma tarihlerinden önce faal olduklarının anlaşılması halinde ise talep edilen dönemde çalışması bulunan komşu işyeri çalışanlarını zabıta marifetiyle veya Kurum'dan sorarak belirlemek ve bu kişilerin de beyanlarını almak, tüm delilleri birlikte değerlendirmek, böylece ihtilaflı dönemde davacının davalı işyerlerinde geçen çalışmalarını, kesintisiz olup olmadığını tereddüte yer vermeyecek şekilde belirlemek, davanın nitelikçe kamu düzenini ilgilendirdiğini de nazara alarak gerektiğinde araştırmayı genişleterek çıkacak sonuca göre karar vermekten ibarettir" gerekçeleriyle karar bozulmuştur.

B. İlk Derece Mahkemesince Bozmaya Uyularak Verilen Karar

İlk Derece Mahkemesince bozmaya uyularak verilen, yukarıda tarih ve sayısı yazılı davada, davanın reddine karar verilmiştir.

VI. TEMYİZ

A. Temyiz Yoluna Başvuranlar

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde davacı temyiz isteminde bulunmuştur.

B. Temyiz Sebepleri

Davacı temyiz dilekçesinde, tasfiye olan şirketlerin ihyası için davalar açtığını, mahkemece eksik araştırma ve incelemeyle karar verildiği gerekçeleriyle kararın bozulmasını talep etmiştir.

C. Gerekçe

1. Uyuşmazlık ve Hukuki Nitelendirme

Uyuşmazlık, davacının kuruma bildirilmeyen hizmetlerinin bulunup bulunmadığı noktasındadır.

2. İlgili Hukuk

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun Geçici 3 üncü maddesinin 2 nci fıkrası atfıyla uygulanmakta olan 1086 sayılı Hukuk Muhakemeleri Usulü Kanununun 428 inci maddesinin 7, 8, 9 uncu fıkraları ile 439 uncu maddenin 2 nci

fıkrası ile 506 sayılı Kanunun 79/10, 5510 sayılı Kanunun 86/9 uncu madde hükümleridir.

3. Değerlendirme

1. Dava, 506 sayılı Kanun'un 79/10 uncu ve 5510 sayılı Kanun'un m. 86/9 inci maddesi uyarınca açılmış hizmet tespiti davasıdır. Maddeye göre, “Yönetmelikle tespit edilen belgeleri işveren tarafından verilmeyen veya çalıştıkları Kurumca tespit edilemeyen sigortalılar, çalıştıklarını hizmetlerinin geçtiği yılın sonundan başlayarak 5 yıl içerisinde mahkemeye başvurarak alacakları ilam ile ispatlayabilirlerse, bunların mahkeme kararında belirtilen aylık kazanç toplamları ile prim ödeme gün sayıları nazara alınır.”

2. Hizmet akdi ile bir veya birden fazla işveren tarafından çalıştırılanların hizmetlerin tespitine ilişkin davalar, kamu düzenine ilişkindir. Bu nedenle özel bir duyarlılıkla ve özenle yürütülmesi zorunludur. Bu çerçevede hak kayıplarının ve gerçeğe aykırı sigortalılık süresi edinme durumlarının önlenmesi, temel insan haklarından olan sosyal güvenlik hakkının korunabilmesi için, bu tür davalarda tarafların gösterdiği kanıtlarla yetinilmeyerek, gerekli araştırmaların re'sen yapılması ve kanıtların toplanması gerektiği göz önünde bulundurulmalıdır.

3. Mahkemece her ne kadar davacıya kesin süre verilerek, verilen süre içerisinde eksiklikler tam olarak yerine getirmediğinden bahisle davanın reddine karar verilmişse de verilen karar isabetsizdir.

4. Öncelikle, davacıya verilen kesin süre usulüne uygun değildir. Davacının toplam 5 adet sicilden terkin edilen şirkete karşı dava açtığı, bunlardan 3 tanesinin ihyasına karar verilerek taraf teşkilinin sağlandığı anlaşıldığından, 2 şirketin ihya edilememiş olması durumunda davanın reddine karar verileceği değil, mevcut delillere göre değerlendirme yapılarak karar verileceği yönünde kesin süre verilebilir. Bu nedenle kesin süre usulüne uygun olmayıp mahkemenin ret gerekçesi isabetsizdir.

5. Mahkemece davacıya, diğer 2 şirketi de ihya etmek, edilmediği takdirde mevcut delil durumuna göre karar verileceği yönünde usulüne uygun şekilde süre verilerek, kesin sürenin gereği yerine getirilmese dahi diğer işveren şirketler yönünden işin esasına girilerek toplanan delillere göre bir karar verilmelidir.

VII. KARAR

Açıklanan sebeplerle,

Temyiz olunan kararın BOZULMASINA,

Peşin alınan temyiz harcının istek halinde temyiz eden ilgiliye iadesine,

Dosyanın kararı veren Mahkemesine gönderilmesine,

29.05.2023 tarihinde oy birliğiyle karar verildi